

Protokoll för Omsorgsnämnden

Plats: Sessionssalen, kommunhuset, Skutskär
Datum och tid: 2026-06-09, 09.00 – 10.50

Justering

Plats: Sessionssalen, kommunhuset
Datum och tid: 2026-06-09, 10.55

Paragrafer: §53 - §53

Sekreterare:

Jonas Karlsson

Ordförande:

Åsa Strid Andersson (S)

Justerare:

Kenneth Lundström (M)

ANSLAG / BEVIS

Omsorgsnämndens protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla. Protokollet förvaras i kommunhuset.

Sammanträdesdatum 2026-06-09

Datum då anslaget sätts upp

Datum då anslaget tas ned

Underskrift

Utdragsbestyrkande

Beslutande

Ledamöter

Namn (politisk tillhörighet)

Åsa Strid Andersson (S)

Britta Gustavsson (S)

Mona Hansson (KV)

Jennifer Eriksson (V)

Agneta Lundgren (C)

Kurt Törnblom (SD)

Kerstin Spångberg (KD)

Paragrafer

Tjänstgörande ersättare

Namn (politisk tillhörighet)

Kenneth Lundström (M)

Martin Bejerfjord (M)

Paragrafer

Ordinarie ledamot

Övriga närvarande

Ersättare

Namn (politisk tillhörighet)

Gun Johansson (C)

Agneta Bergström (S)

Tommy Jakobsson (S)

Paragrafer

Övriga deltagare

Namn (politisk tillhörighet)

Ann-Louise Brolin

Jonas Karlsson

Paragrafer

Befattning

Förvaltningschef

Nämndsekreterare

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------

§ 53 Remiss från Socialstyrelsen gällande författningar om bostad med särskild service enligt LSS, dnr 4.1-10777/2026, ON/2026:70

Diarienumr ON/2026:70

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar att lämna nedanstående remissvar till Socialstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Socialstyrelsen har tillsänt kommunen författningsförslag om bostad med särskild service enligt LSS med tillhörande konsekvensutredningar. Synpunkter ska ha kommit in till Socialstyrelsen senast den 10 juni 2026. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2002:9) om bostad med särskild service för vuxna trädde i kraft den 26 december 2002. Författningen syftar till att säkerställa att personer som bor i en bostad med särskild service för vuxna får det stöd och hjälp som de har rätt till, goda levnadsvillkor och att insatsen uppnår de kvalitetskrav som ställs i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Den syftar också till att förtydliga lagstiftningen och underlätta tillämpningen för beslutsfattare, handläggare och annan personal så att rättstillämpningen blir lika över hela landet. SOSFS 2002:9 har inte reviderats sedan den trädde i kraft.

Socialstyrelsen genomförde under år 2021–22 en grundläggande och en fördjupad uppföljning av författningen som visade att det finns behov av revidering av flera delar av författningen. Särskilt frågor om kompetens och bemanning, föreståndares ansvar, samverkan, lokalisering, antal personer som får insatsen i samma bostad och enskildas delaktighet lyftes i den fördjupade uppföljningen. Revideringen har utgått från de frågor som aktualiserats i uppföljningarna och behov av språkliga förändringar samt uppdateringar som beror på ändringar i andra föreskrifter eller lagstiftning.

Förslag till yttrande över remiss

Vuxna

- I övervägandet hänvisas till SOSFS 2012:6, där det allmänna rådet är formulerat med ordet ”bör”. Det är rimligt att samma formulering används konsekvent i texten. Ett ”ska” kan uppfattas som ett absolut krav eller ett tvång att något alltid måste göras eller finnas, vilket riskerar att göra det svårare att anpassa bedömningar efter situation och behov. Formuleringen ”bör” ger i stället vägledning och anger en stark rekommendation utan att skapa ett ovillkorligt krav i varje enskilt fall.
- Socialstyrelsen har redan i samma författningsförslag föreslagit att ta bort den undre gränsen för hur många som kan bo i en bostad med särskild service. Det innebär att det redan finns en möjlighet att bo i mycket små grupper, om behoven kräver det. Mot denna bakgrund innebär det nya förslaget ingen förändring i sak, eftersom möjligheten redan ingår i det som föreslås.
- Förslaget skulle innebära att kommunen, som ansvarar för och förestår verksamheten, samtidigt övertar uppgifter som idag ligger inom regionens ansvarsområde som annan

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------

huvudman. En sådan ansvarsförskjutning riskerar att skapa otydlighet kring ansvar, mandat och beslutsfattande. Det kan även medföra att kommunen behöver hantera uppgifter som kräver särskild kompetens, resurser eller medicinskt ansvar som idag är organiserat inom regionen. Det finns även en risk att gränsdragningen mellan huvudmännens respektive ansvar försvagas, vilket kan påverka både rättssäkerhet, samverkan och kvaliteten i verksamheten negativt.

- Det är en god intention att en fjärdedel av personalen ska ha en eftergymnasial utbildning. Ett strikt ska-krav riskerar dock att skapa en situation där lediga tjänster inte kan tillsättas trots tillgång till kompetent personal som saknar formell eftergymnasial utbildning, vilket i förlängningen kan påverka kvaliteten i stödet.

Barn

- Älvkarleby kommun är positivt till förslaget om ett nytt allmänt råd som anger att bostadens utformning bör stimulera till lek och rekreation. Verksamheten anser dock att detta inte bör utformas som en rekommendation utan som ett obligatoriskt krav. Barn som beviljas barnboende enligt LSS har ofta omfattande behov av stöd i sin utveckling, däribland stöd i lek, socialt samspel och meningsfull fritid. För många barn omfattar stödet exempelvis hjälp att utveckla fantasi, initiativförmåga och ömsesidighet i lek. Många barn med funktionsnedsättning har dessutom behov av sensorisk stimulering genom exempelvis visuella, taktila eller andra sinnesstimulerande redskap. Ett allmänt råd formulerat som ett ”bör”-krav riskerar att göra frågan beroende av verksamhetens ekonomi, lokala prioriteringar eller ledningens kunskap om målgruppens behov. Därför bör lek-, aktivitets- och sinnesstimulerande miljöer utgöra en obligatorisk del av barnboenden enligt LSS.
- Älvkarleby kommun ser positivt på att förslaget inte begränsar den grundläggande kompetensen till vissa specifika examina. Detta möjliggör en bredare rekryteringsbas och ger utrymme att beakta olika typer av relevant erfarenhet och utbildningsbakgrund. Socialstyrelsen beskriver att ledningens ansvarstagande och kvalitetsarbete är centrala faktorer för att förebygga sådana missförhållanden. För att kunna bedöma verksamhetens kvalitet i förhållande till lagstiftning och föreskrifter behöver föreståndaren ha egen kunskap om de rättsliga krav som gäller för verksamheten. Kravet på högskoleutbildning om minst 180 högskolepoäng bör kompletteras med krav på grundläggande formell kompetens inom socialrätt, antingen genom grundutbildning eller genom kompletterande högskolestudier.

Beslutsgång

Yrkande Martin Bejerfjord (M), Kurt Törnblom (SD), Kenneth Lundström (M), Kerstin Spångberg (KD) att ta bort följande stycke:

- Det är en god intention att en fjärdedel av personalen ska ha en eftergymnasial utbildning. Ett strikt ska-krav riskerar dock att skapa en situation där lediga tjänster inte kan tillsättas trots tillgång till kompetent personal som saknar formell eftergymnasial utbildning, vilket i förlängningen kan påverka kvaliteten i stödet.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------

Ordförande Åsa Strid Andersson (S) yrkar att Omsorgsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

De båda yrkandena ställs mot varandra. Mötet beslutar bifalla Åsa Strid Anderssons yrkande och godkänna förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2026-06-02, handläggare Jonas Karlsson

Beslutet lämnas till

Handläggaren

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
--------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------